

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการพัฒนาหลักสูตร

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในชุมชนเมือง กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชนเมืองในกรุงเทพมหานคร

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการพัฒนาหลักสูตรจะเสนอโดยแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการดำรงชีวิต ในสังคมเมืองของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน
2. ข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีผลต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่มีความเจริญและเป็นยุคโลกาภิวัตน์
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในสังคมเมือง

ตอนที่ 2 ผลการสร้างเอกสารหลักสูตร (ฉบับร่าง)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การประเมินเอกสารหลักสูตร ประกอบด้วย

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากเกณฑ์การประเมินหลักสูตร
2. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้หลักสูตร ประกอบด้วย

1. การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งการทดสอบก่อนเรียน และทดสอบหลังเรียน

2. การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินและตรวจสอบตนเองของผู้เรียน ทั้งการทดสอบก่อนเรียน และทดสอบหลังเรียน

3. การประเมินจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน หลังการเรียนการสอน

ตอนที่ 5 ผลการปรับปรุงเอกสารหลักสูตร

ตอนที่ 6 ผลการพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร

ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ศึกษานิเทศก์ ครูที่ทำการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผู้ปกครองนักเรียน ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและคำร้อยละความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ และครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการในการดำรงชีวิต และการเรียนการสอน หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน

ความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
	N = 20	
1. เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการในการดำรงชีวิตของสังคม กรุงเทพมหานคร ในสภาพปัจจุบัน สรุปได้ดังนี้		
1.1 เศรษฐกิจไม่ดีค่าครองชีพสูง เด็กขาดความอบอุ่น ไปทำงานเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ไม่มีเวลาดูแล อบรมและให้ความอบอุ่นกับลูก ๆ เท่าที่ควร	19	95

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์และครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการในการดำรงชีวิต และการเรียน
การสอน หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
	N = 20	
1.2 การจราจรที่ติดขัด ทำให้เสียเวลาในการเดินทางมาก ทำให้ขาดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว	18	90
1.3 การหย่าร้าง ครอบครัวแตกแยก เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหา กับเด็กที่ขาดความมั่นคงในครอบครัว และหลงคิดได้ง่าย	16	80
1.4 สื่อมวลชนต่าง ๆ อนุมูลโลกไร้พรหมแดน มีอิสรในการ เสนอผลงานซึ่งมีทั้งทางที่ดีและไม่ดี แพร่หลายได้หลายทาง อย่างรวดเร็ว จึงก่อให้เกิดการเลียนแบบได้ง่าย	13	65
1.5 ศูนย์การค้า แหล่งการค้ามีเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย การ แข่งขันสูง ทำให้ได้กำไรเงินสุรุ่ยสุร่ายเกินความจำเป็น	12	60
2. เกี่ยวกับวิธีการที่จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดในครอบครัว		
2.1 ควรฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจในความสัมพันธ์ สภาพที่อยู่ร่วมกันในครอบครัว เพื่อให้มีความคิดที่ดีมีเหตุ ผล และมีความเข้มแข็งพร้อมที่จะรับสภาพปัญหาได้ดี	20	100
2.2 ควรฝึกให้นักเรียนรู้จักมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อ ครอบครัว และต่อสังคมเพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวและสังคมได้	19	95
2.3 ควรฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีเหตุผล และรู้จักแก้ปัญหาของ ตนเองและคิดวิเคราะห์ได้ตามวิถีมานุษยวิทยา	16	80

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์และครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการในการดำรงชีวิต และการเรียน
การสอน หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
	N = 20	
3. เกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน		
3.1 ในด้านของเนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิตมีมากเกินไป สอนไม่ทัน และบ้างเรื่องเกินวุฒิภาวะของเด็กที่จะเรียนรู้ และไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เลย	18	90
3.2 เนื้อหาเรื่องชีวิตในบ้าน เป็นเนื้อหากว้างๆไม่ค่อยเหมาะกับชุมชนเมือง ควรมีการปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	16	80
3.3 ในด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากเนื้อหาบทเรียนมากครูจึงมีการจัดกิจกรรมการสอนน้อย ส่วนใหญ่ครูสอนโดยการทำให้นักเรียนจด และทำแบบฝึกหัดหนังสือ ขาดการฝึกปฏิบัติ	12	60
4. เกี่ยวกับความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์และครูว่านักเรียนควรเรียนเรื่องอะไรเพิ่มเติมจากหลักสูตร		
4.1 ควรให้เรียนเรื่องการฝึกแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พบได้ด้วยเหตุผลอย่างเหมาะสม	17	85
4.2 ควรเน้นให้เรียนเรื่องจริยธรรม คุณธรรมมากกว่า วัฒนธรรม เพื่อให้ครอบครัวดำเนินไปในทางที่ดีและมีความอบอุ่นดี	13	65

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์และครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการในการดำรงชีวิต และการเรียน
การสอน หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
	N = 20	
4.3 ควรเน้นในเรื่องการให้ความสำคัญของการศึกษาด้านต่าง ๆ เพื่อให้ทันกับความเจริญทางเทคโนโลยี และวางตัวให้เข้ากับสภาพสังคมได้เป็นอย่างดีและเหมาะสม	12	60
4.4 ควรสอนให้รู้จักตนเอง ความพอดีที่เหมาะสมกับสภาพครอบครัว และการรับสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งดีและไม่ดีได้	12	60
5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ		
5.1 เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีมากเกินไป ควรตัดทอนออกบ้างหรือควรแบ่งเนื้อหาแยกออกเป็นรายวิชาเพื่อมาที่เนื้อหามากเกินไป	9	45
5.2 ควรมีวิธีการสอนที่ชี้ให้เห็นสภาพปัญหา สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา และฝึกให้มีการคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ใดอย่างถูกต้องและเหมาะสม	7	35

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับ สภาพปัญหาความต้องการในการดำรงชีวิตของสังคมกรุงเทพมหานครปัจจุบัน เห็นว่าสภาพปัจจุบันเศรษฐกิจไม่ดี พ่อแม่ต้องออกหางาน ร้อยละ 90.00 รองลงมาคือเรื่อง การจราจรติดขัด การหย่าร้างครอบครัวแตกแยก สื่อสารมวลชนที่ไร้พรมแดน ศูนย์การค้าที่เพิ่มขึ้นมากทำให้เกิดค่านิยมใหม่ ๆ คิดเป็นร้อยละ 90.00 80.00 65.00 และ 60.00 ตามลำดับและเรื่องวิธีการที่จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดในครอบครัว มีความเห็นที่มากที่สุดเรื่อง ฝึกให้มีความรู้ ความเข้าใจงานความสัมพันธ์ในครอบครัว ร้อยละ 100 รองลงมาคือ เรื่องฝึกให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีเหตุผลและรู้จักแก้ปัญหาที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 95.00 และ 80.00 ตามลำดับ เรื่องสภาพ ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เห็นว่ามีเนื้อหามากเกินไป ร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ เนื้อหาไม่ค่อยเหมาะสมกับสภาพของสังคมปัจจุบัน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ ความคิดเห็นเรื่องที่นักเรียนควรเรียนอะไรเพิ่มเติมจากหลักสูตร เห็นว่า ต้องการให้เรียนรู้การแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ 85.00 ต้องการให้เรียนเรื่องจริยธรรมคุณธรรมและให้เห็นความสำคัญของการศึกษา และให้เรียนรู้เรื่องตนเอง ร้อยละ 65.00 และ 60.00 ตามลำดับในเรื่องของข้อเสนอแนะอื่น ๆ เห็นว่าเนื้อหามากควรตัดทอนหรือแบ่งออกเป็นรายวิชา ร้อยละ 45.00 วิธีการสอนควรชี้ให้เห็นสภาพปัญหาและการแก้ไขที่ถูกต้องเหมาะสม ร้อยละ 35.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและคำร้อยละความคิดเห็นของผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร
เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการในการดำรงชีวิต และการเรียนการสอน หน่วยที่ 2
ชีวิตในบ้าน (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
	N = 50	
1. สภาพปัญหา ความต้องการในการดำรงชีวิตในบ้าน ในด้าน ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้		
1.1 สภาพเศรษฐกิจรัดตัวพ่อแม่ต้องทำงานบดขยี้ทุก ๆ อยู่ตาม ลำพัง จึงต้องการให้ลูกรู้สึกถึงความรัก ความอบอุ่นและ ให้มีความรักและเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน สามัคคีกันภายใน ครอบครัวว่าให้ช่วยเหลือกันและ เป็นที่ปรึกษาปัญหาได้	42	84
1.2 ต้องการให้ลูกมีความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง ดูแล ตนเองได้ตามสมควรกับวัยและมีเหตุผลในการเผชิญปัญหา และหาวิธีการแก้ปัญหาได้ถูกต้องเหมาะสม	37	74
1.3 ต้องการให้ลูกมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นอยู่ และให้เข้าใจสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวได้	33	66
2. อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีผลต่อการดำรงชีวิตในบ้าน		
2.1 เด็กจะใช้เวลาส่วนใหญ่ออกไปกับ โทรทัศน์ วีดีโอเกมส์ เกมสีกด คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ไม่ค่อยสนใจเรียนเท่าที่ควร และขาด ความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองไป	48	96
2.2 เด็กจะมีการเลียนแบบจากสิ่งที่พบเห็น หากมีความมั่นใจ ในตนเองสูง และกล้าแสดงออกมากเกินไป ซึ่งมีทั้งใน ส่วนที่ดีและไม่ดี จนทำให้เกิดการแข่งขันในเรื่องต่าง ๆ	43	68

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและคำร้อยละความคิดเห็นของผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร
เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการในการดำรงชีวิต และการเรียนการสอน หน่วยที่ 2
ชีวิตในบ้าน (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
	N = 50	
2.3 สื่อบางอย่างที่เผยแพร่ออกมามีทำให้เด็กอยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง และทำให้หลงคิดได้ง่าย	20	40
3. ด้านเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในบ้าน		
3.1 ในสังคมเมืองแต่ละครอบครัวมีภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายสูง มาก รายได้ไม่พอกับรายจ่าย เด็กที่กำลังเข้าสู่วัยรุ่น ใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย มีค่านิยมในการใช้สิ่งของที่มี ราคาแพง สินค้าต่างประเทศ	39	78
3.2 สินค้าต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตมีราคาแพง ทำให้ ครอบครัวต้องมีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้นและก่อให้เกิดปัญหาใน ครอบครัวตามมา	33	66
4. ปัญหาด้านอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในบ้าน		
4.1 ปัญหาสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เด็กจะได้พบเห็นอยู่เสมอ ผู้ปกครองขาดการชี้แนะจะทำให้เด็ก เข้าใจว่าเป็นสิ่งที่ดี และหลงคิดเข้าใจได้ง่าย	44	88
4.2 ปัญหาการจราจรติดขัด ทำให้เสียเวลาในการเดินทาง มาก เด็กเกิดความเบื่อความเครียด จึงชอบแะบายเที่ยว ตามศูนย์การค้ากับเพื่อน และอาจพบในสิ่งที่ไม่ดีได้ง่าย ๆ	38	76

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและคำร้อยละความคิดเห็นของผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร
เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการในการดำรงชีวิต และการเรียนการสอน หน่วยที่ 2
ชีวิตในบ้าน (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
	N = 50	
4.3 ปัญหาสายตาเสียดที่มีแพร่หลายมาก เด็กได้พบเห็นโดยทั่วไป อาจเกิดความรู้สึก อายากรู้อยากลองและถูกชักจูงให้เข้า ไปติดยาเสพติดได้ง่าย	29	58
4.4 ปัญหาเรื่องโภชนาการและการเลือกซื้ออาหารรับประทาน เพราะเกิดมีค่านิยมในอาหารสำเร็จรูปราคาแพง	20	40
5. ท่านมีความต้องการให้เด็กได้เรียนรู้อะไรที่จำเป็นต่อการดำรง ชีวิตในบ้าน นอกเหนือจากการเนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตร		
5.1 ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องการวางตัวที่เหมาะสมกับ สภาพความเป็นอยู่ เช่น กับเพื่อน กับผู้ใหญ่	38	76
5.2 ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องการช่วยเหลือตนเอง และ ช่วยเหลือผู้อื่นได้ รู้จักการแบ่งปัน รู้จักเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ได้อย่างเหมาะสม	33	66
5.3 ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องการป้องกันภัยต่าง ๆ ที่ อาจจะเกิดขึ้นทั้งภายในบ้าน และขณะที่อยู่นอกบ้านได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม	27	54
5.4 ต้องการให้เด็กได้ฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็น และ วิจารณ์ผู้อื่นอย่างมีเหตุผลกล้าแสดงออกในทางที่ควร และ มีความรับผิดชอบบนหน้าที่ของตนเอง	24	48

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและคำร้อยละความคิดเห็นของผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร
เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการในการดำรงชีวิต และการเรียนการสอน หน่วยที่ 2
ชีวิตในบ้าน (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
	N = 50	
5.5 ต้องการให้เด็กมีความมานะอดทน มีความพยายาม และ ทำเรื่องสิ่งที่ดี มีน้ำใจกับเพื่อน ๆ และรู้จักใช้เวลาว่าง ให้เกิดประโยชน์	22	44
5.6 ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการช่วยเหลือตนเอง และ ช่วยในการทำงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ และช่วยเหลือผู้อื่น ในบ้านได้ตามควรกับวัย	19	38
5.7 ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องการปรับตัวให้เข้ากับ สภาพของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีความเจริญ อย่างรวดเร็ว	15	30

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ความเห็นเรื่องสภาพปัญหาความต้องการในการดำรงชีวิต เห็นว่า สภาพเศรษฐกิจไม่ดี พ่อแม่ไม่มีเวลาลูกขาดความอบอุ่น ร้อยละ 84.00 ต้องการให้ลุ่มีความรับผิดชอบ และปรับตัวให้เข้ากับปัจจุบัน ร้อยละ 74.00 และ 66.00 ตามลำดับ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีผลต่อการดำรงชีวิต เห็นว่าได้ใช้เวลาอยู่กับ โทร ทีวี วิดีโอเกมส์ ร้อยละ 96.00 ชอบเลียนแบบจากสิ่งที่พบเห็น และอยากรู้ อยากลอง ร้อยละ 68.00 และ 40.00 ตามลำดับ ด้านเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิต เห็นว่าครอบครัวต้องรับภาระค่าใช้จ่ายสูง และสินค้าต่าง ๆ มีราคาแพง ร้อยละ 78.00 ด้านปัญหาอื่น ๆ เห็นว่าสภาพแวดล้อมไม่ดี ร้อยละ 88.00 ปัญหารองคือ การจราจร ยาเสพติด โภชนาการ ร้อยละ 76.00, 58.00, 40.00 ตามลำดับ เรื่องที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้เพิ่มเติม คือเรื่องการวางตัวที่เหมาะสม ร้อยละ 76.00 รองลงมาคือ การช่วยเหลือตนเองการป้องกันภัยต่าง ๆ การมีเหตุผล การมีความพยายาม การช่วยเหลืองานบ้าน การปรับตัวอย่างเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 66.00, 54.00, 48.00, 44.00, 38.00 และ 30.00 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการในการดำรงชีวิตและการเรียนการสอน หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
	N = 60	
1. สภาพปัญหา ความต้องการในการดำรงชีวิตในสังคมเมือง กรุงเทพมหานคร		
1.1 ในเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว ต้องการให้มีความสัมพันธ์ที่ดี มีความเข้าใจ มีความรัก ความอบอุ่น และให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน หลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี	50	83.33
1.2 ในเรื่องสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อค่านิยม และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากทั้งในทางที่ดีและไม่ดี	42	70
1.3 ในเรื่องเศรษฐกิจรายได้น่าพอใจไม่พอกับรายจ่าย และต้องการได้สิ่งของต่าง ๆ ให้เหมือนกับเพื่อน ๆ เพื่อให้อยู่ในกลุ่มของเพื่อนได้	30	50
2. สภาพปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต		
2.1 เนื้อหาหน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน เป็นเรื่องที่สามารถนำไปใช้งานในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี แต่บางเรื่องไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ เช่น การเลี้ยงดูทารกและการอบรมเด็ก	54	90
2.2 การเรียนการสอนเรื่องชีวิตในบ้าน เป็นการสอนที่ทำให้รู้จักสภาพปัญหาต่างๆในครอบครัว ทำให้มีแนวคิด และประสบการณ์ที่ดีในการนำไปเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติเพื่อให้ครอบครัวอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข	40	66.67

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการในการดำรงชีวิต และการเรียนการสอน หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
	N = 60	
2.3 สิ่งที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมจากหลักสูตร คือ เรื่องการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในการครอบครัวได้เป็นอย่างดี การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกทุกคน เพื่อให้เกิดครอบครัวที่มีความอบอุ่นและมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน	23	38.33

จากตารางที่ 4 แสดงว่า มีความเห็นในเรื่องสภาพปัญหา ความต้องการในการดำรงชีวิตในสังคมกรุงเทพมหานคร เห็นว่า ครอบครัวขาดความอบอุ่น ต้องการให้มีความสัมพันธ์ที่ดีและมีความอบอุ่น ร้อยละ 83.33 สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อค่านิยม และได้มาพบกับรายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 70.00 และ 50.00 ตามลำดับ ด้านการเรียนการสอนกลุ่มส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต เห็นว่า เนื้อหาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แต่บางเรื่องไม่เข้าใจ ร้อยละ 90.00 และการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในการครอบครัวได้อย่างมีความสุขและเหมาะสม ร้อยละ 38.33

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครู ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครองและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการสรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด และข้อมูลจากการศึกษา รวบรวมเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน และอิงหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) สรุปผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

สภาพปัญหาและความต้องการในการดำรงชีวิตในสังคมเมือง ประกอบด้วย

1. ครอบครัว

1.1 ครอบครัวจะมีลักษณะครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น เด็กจะถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพังขาดความผูกพัน ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ขาดความเข้มแข็ง และทำให้หลงผิดได้ง่าย เช่น เช่น ถูกล่อลวง ติดยาเสพติด

1.2 การอบรมเลี้ยงดูเด็กจะต้องพึ่งสถานเลี้ยงเด็ก สถานศึกษา ที่เลี้ยง หรือคนรับใช้มากขึ้น ทำให้เด็กขาดความรัก ความอบอุ่น การอบรมเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง เช่น การเลี้ยงแบบตามใจเด็กมากเกินไป ทำให้เด็กมีนิสัยเอาแต่ใจตนเอง การให้เงิน วัตถุสิ่งของแทนเวลาในการเอาใจใส่อยู่ใกล้ชิด ทำให้ความอบอุ่น ทำให้เด็กขาดความมั่นใจในตนเอง และขาดที่ปรึกษา หรือคนคอยช่วยเหลือที่สามารถเข้าใจและเป็นที่ยอมรับใจของเด็กได้

2. อิทธิพลจากภายนอกต่อคุณภาพชีวิต

2.1 สมาชิกในครอบครัวมุ่งแสวงหาปัจจัยทางวัตถุ และมีค่านิยมทางวัตถุเป็นสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงสภาพของจิตใจ

2.2 ปัญหาการจราจรติดขัดทำให้คนต้องรีบเร่งแข่งขันกับเวลา เสียเวลามรณาการเดินทางมาก การใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์ การแบ่งเวลาไม่ถูกต้อง

2.3 ระบบการศึกษาที่เน้นการแข่งขันทางสติปัญญา ทำให้เด็กถูกบีบคั้น เคร่งเครียด และพ่อแม่มีความคาดหวังในตัวลูกสูง ต้องการให้เรียนเก่ง จึงทำให้เด็กเรียนพิเศษมากขึ้น ทำให้เด็กเรียนรู้แต่ในตำรา ขาดประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ

2.4 อิทธิพลของสื่อต่าง ๆ ที่แพร่หลาย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หนังสือ
 บันเทิงต่าง ๆ ที่ขาดการควบคุม ซึ่งบางอย่างไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก และขาดการแนะนำ จึง
 ทำให้เด็กหลงผิดได้ง่าย เพราะความอยากรู้อยากเห็น และอยากทดลอง

2.5 ที่อยู่อาศัยของชุมชนเมืองส่วนใหญ่อยู่กันอย่างแออัด เพราะที่ดินเหลือน้อย และ
 มีราคาแพง ส่วนใหญ่เป็นบ้านจัดสรร แพลต ห้องแถว ห้องเช่า ฯ ซึ่งต้องอยู่ติด ๆ กัน ซึ่ง
 ก่อให้เกิดมลภาวะต่าง ๆ และเกิดความเห็นแก่ตัว ขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

3. เศรษฐกิจในครอบครัว

3.1 เศรษฐกิจไม่ดีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย ค่าครองชีพสูง สินค้ามีราคาแพง ทำให้
 ครอบครัวมีรายจ่ายมากขึ้น และก่อให้เกิดปัญหาตามมา

3.2 การแข่งขันทางเศรษฐกิจ ทำให้บุคคลในครอบครัวเกิดความตึงเครียดทั้งทาง
 ร่างกาย และจิตใจ พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับครอบครัว เพราะต้องทำงาน

3.3 มีการบริโภครักษาการสูง มีความมุ่งเน้นการใช้จ่าย การบริโภคลินค้าที่
 ไม่มีคุณค่า บริโภคอาหารไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ

3.4 ความเจริญทางวิทยาการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ก้าวหน้า เช่น เครื่องใช้
 จำเป็นภายในบ้าน ซึ่งถ้าไม่รู้จักรหัสใช้ที่ถูกต้อง อาจก่อให้เกิดอันตราย เกิดการชำรุดเสียหาย
 ได้ง่ายและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

สภาพปัญหาการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1. เนื้อหาวิชาหนักและกว้างเกินไป เนื้อหาบางเรื่องไม่เหมาะสมกับสภาพของ
 ชุมชนเมือง บางเรื่องเกินวิสัยที่จะต้องเรียน เนื้อหาบางเรื่องไม่ทันสมัยประโยชน์

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดการฝึกปฏิบัติ เพราะเนื้อหาหนัก ครูสอน
 ไม่ทันจึงสอนโดยการอ่าน จุดเนื้อหา และทำแบบฝึกหัด

3. สิ่งที่ต้องจัดเพิ่มเติมในหลักสูตร

3.1 เนื้อหาสาระที่เรียนให้สอดคล้อง กับสภาพความเป็นอยู่ เช่น เรื่องการ
 บริวตัว เพื่อให้อยู่ในสังคมที่มีความเจริญได้อย่างมีความสุข และมีความเข้มแข็งเพียงพอในการ
 ดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต

3.2 กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะ เช่นการแก้ปัญหา
 ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตต่อไป

ตอนที่ 2 ผลการสร้างเอกสารหลักสูตร

หลักสูตรฉบับร่างที่พัฒนาขึ้น เพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงเป็นหลักสูตรเพื่อใช้ในการทดลอง ได้ข้อมูลในการปรับและพัฒนาจาก การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง มุ่งองค์ประกอบดังนี้ คือ หลักการ จุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตร เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนในแต่ละองค์ประกอบมีเนื้อหา ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงประเด็นสำคัญของหลักสูตรฉบับร่าง

รายการหลักสูตร	ประเด็นสำคัญของหลักสูตร
หลักการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของชีวิตในบ้าน เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ให้ความสุข 2. ส่งเสริมให้รู้จักคิด วิเคราะห์ มีความสามารถในการเตรียมตัวและการตัดสินใจ ต่อสภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะที่ดีในการดำเนินชีวิต 3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบการเรียนรู้ไปเข้าให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน
จุดประสงค์ทั่วไป	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญ ในการปฏิบัติตน เมื่ออยู่ร่วมกันในครอบครัว ให้ความสุขสมบูรณ์เหมาะสมกับสภาพของสังคมเมือง 2. เพื่อให้มีเจตคติที่ดี สามารถแสดงออกทางความคิด การตัดสินใจ ในการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุมีผล 3. เพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับครอบครัว และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ได้อย่างเหมาะสมมีทักษะปฏิบัติที่ดีและเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุขตามสภาพของสังคมเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีความเจริญอย่างรวดเร็ว

ตารางที่ 5 แสดงประเด็นสำคัญของหลักสูตรฉบับร่าง (ต่อ)

รายการหลักสูตร	ประเด็นสำคัญของหลักสูตร
เนื้อหา	<p>4. เพื่อให้สามารถวางแผนทาง และสร้างทางเลือกหลากหลายในการดำเนินชีวิตของตนเองในอนาคตได้อย่างเหมาะสม โดยการนำความรู้ความเข้าใจที่ได้เรียนเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตในอนาคตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม</p> <p>1. ครอบครัว ประกอบด้วย</p> <p>1.1 ลักษณะของครอบครัวที่ดีมีความสุข</p> <p>1.2 ปัญหาความสัมพันธ์และการปรับตัวของสมาชิกในครอบครัว</p> <p>1.3 หน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว</p> <p>1.4 มารยาทที่ควรปฏิบัติภายในบ้าน</p> <p>1.6 อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อสังคม</p> <p>1.7 อิทธิพลของสังคมที่มีผลต่อครอบครัว</p> <p>2. เศรษฐกิจภายในครอบครัว ประกอบด้วย</p> <p>2.1 การใช้จ่ายอย่างสมฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว</p> <p>2.2 การเลือกซื้อและการใช้จ่ายของอย่างประหยัดเหมาะสมกับเศรษฐกิจ</p> <p>2.3 การเลือกซื้อสินค้าต่างๆและการใช้จ่ายหลังจากอย่างประหยัด</p> <p>2.4 การวางแผนในการใช้จ่ายเงินและการออมเงิน</p> <p>2.5 อุบัติภัยในครัวเรือน</p>
กิจกรรมการเรียนการสอน	<p>1. เน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน ครูเป็นผู้กำกับแนะนำ โดยการวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และเหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น เน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ จนเกิดทักษะปฏิบัติที่เอื้อต่อการนำไปใช้</p>

ตารางที่ 5 แสดงประเด็นสำคัญของหลักสูตรฉบับร่าง (ต่อ)

รายการหลักสูตร	ประเด็นสำคัญของหลักสูตร
<p>การวัดและประเมินผล การเรียน</p>	<p>2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เน้นทักษะกระบวนการ มุ่งให้ผู้เรียนรู้สภาพปัญหา กระบวนการแก้ปัญหาและสามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต</p> <p>3. สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การแสวงหาคำตอบ การแก้ปัญหา ให้เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับแก่กันและกัน และเห็นความสำคัญต่อการเรียนรู้</p> <p>4. ให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และการตัดสินใจที่ดี และมีเหตุผลควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหานั้น และให้รู้จักการคิดอย่างมีวิจารณญาณ</p> <p>1. ประเมินผลก่อนเรียน มีแบบประเมิน 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบประเมินและตรวจสอบตนเอง ตอนที่ 2 แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน</p> <p>2. ประเมินผลระหว่างเรียน ประเมินด้วยการสังเกต แบบบันทึกผล การปฏิบัติงาน แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน และตรวจผลการปฏิบัติงาน</p> <p>3. ประเมินผลรวมหลังเรียน มีแบบประเมิน 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบประเมินและตรวจสอบตนเอง ตอนที่ 2 แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน</p>

ตอนที่ 3 การประเมินผลและการวิเคราะห์หลักสูตรฉบับร่าง

3.1 ผลการตรวจสอบหลักสูตรจากแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ จากการประเมินตรวจสอบหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างของผู้เชี่ยวชาญจำนวนตามรายการ ดังนี้

รายการเกี่ยวกับหลักสูตร	\bar{X} N = 5	ระดับความ เหมาะสม
1. หลักการ		
1.1 มีความชัดเจนของจุดเน้น	2.80	มาก
1.2 กำหนดภาพรวมของหลักสูตรชัดเจน	3.00	มาก
1.3 สามารถนำไปปฏิบัติได้	3.00	มาก
2. จุดประสงค์		
2.1 แสดงพฤติกรรมเฉพาะด้านชัดเจน	3.00	มาก
2.2 แสดงจุดประสงค์แต่ละข้อชัดเจน	3.00	มาก
2.3 ลำดับความสำคัญของจุดประสงค์	3.00	มาก
2.4 ครอบคลุมตามหลักการของหลักสูตร	2.80	มาก
3. เนื้อหาสาระ		
3.1 แบ่งเนื้อหาได้ชัดเจน	2.80	มาก
3.2 เรียงลำดับเนื้อหาวิชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง	2.80	มาก
3.3 แบ่งคาบเวลาเรียนเนื้อหาแต่ละแผน	2.20	มาก
3.4 มีความสอดคล้องของจุดประสงค์กับเนื้อหา	3.00	มาก

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างของผู้เชี่ยวชาญด้านนิตตามรายการ (ต่อ)

รายการเกี่ยวกับหลักสูตร	\bar{X} N = 5	ระดับความ เหมาะสม
3.5 กำหนดเนื้อหาในแผนการสอน		
แผนการสอนที่ 1	2.80	มาก
แผนการสอนที่ 2	2.20	มาก
แผนการสอนที่ 3	3.00	มาก
แผนการสอนที่ 4	3.00	มาก
แผนการสอนที่ 5	2.80	มาก
แผนการสอนที่ 6	2.80	มาก
แผนการสอนที่ 7	2.80	มาก
แผนการสอนที่ 8	3.00	มาก
แผนการสอนที่ 9	3.00	มาก
แผนการสอนที่ 10	3.00	มาก
แผนการสอนที่ 11	3.00	มาก
แผนการสอนที่ 12	3.00	มาก
3.6 มีความเหมาะสมของเนื้อหาสาระกับ สภาพของสังคมปัจจุบัน	2.80	มาก
4. การเรียนการสอน		
4.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	2.80	มาก
4.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับเนื้อหา	3.00	มาก
4.3 มีความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก	2.80	มาก
4.4 มีความเหมาะสมของเวลา	2.20	มาก
4.5 จัดลำดับขั้นตอนในการสอน	3.00	มาก
4.6 ใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา	2.20	มาก

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างของผู้เชี่ยวชาญท่านกตามรายการ (ต่อ)

รายการเกี่ยวกับหลักสูตร	\bar{X} N = 5	ระดับความ เหมาะสม
4.7 ใช้กิจกรรมการเรียนการสอน	2.80	มาก
4.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม	3.00	มาก
4.9 ส่งเสริมให้ฝึกการสังเกต รวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์ อภิปรายสรุปอย่างมีเหตุผล	2.80	มาก
4.10 การส่งเสริมให้นักความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.00	มาก
5. การวัดและการประเมินผล		
5.1 เสนอแนะแนวทางการประเมินผลสอดคล้อง กับจุดประสงค์	2.20	มาก
5.2 เสนอแนะวิธีการประเมินผลได้ชัดเจน	3.00	มาก
5.3 ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้วัด	2.80	มาก
5.4 ความชัดเจนของเกณฑ์การประเมิน	2.80	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงว่าผลการประเมินเอกสารหลักสูตรที่ร่างขึ้นในทุกหัวข้อ
การประเมินได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมมาก

3.2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเอกสารหลักสูตร ดังนี้

1. หลักการ ควรเพิ่มเติมจุดเน้นที่ให้แก่เด็กมีพื้นฐานของ การคิดถึงภาพต่าง ๆ ที่
อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ในหลาย ๆ แนวทาง
2. เนื้อหา ควรจะพิจารณาจากสภาพของสถานการณ์จริง เหตุการณ์จริงจากการ
ดำรงชีวิตในสังคม นำมาแปลงให้เป็นกิจกรรมที่แฝงไว้ด้วย การบูรณาการให้นักเรียนมีวิสัยทัศน์ที่
กว้างไกลไม่ควรยึดตามหลักสูตรประถมศึกษาเพียงอย่างเดียว

3. คาบเวลาที่ใช้ในการสอนแต่ละเนื้อหา อาจจะมากกว่าหรือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ได้ เพราะในการปฏิบัติจริงของครู ควรที่จะมีการยืดหยุ่นได้ตามสภาพความต้องการ และความพร้อมของนักเรียน

4. กิจกรรมการเรียนการสอน ควรจะให้เด็กมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาในการเรียน โดยให้นักเรียนนำเสนอพฤติกรรมที่ตนเองได้ปฏิบัติจริง หรือที่สังเกตเห็นทั้งที่อยู่ในโรงเรียนและที่บ้าน และควรมีตัวอย่างจากสภาพชีวิตจริงหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องความเป็นจริงของสภาพที่เป็นอยู่ของสังคมให้นักเรียนได้มีการคิด วิเคราะห์ และเสนอวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ

5. การวัดและประเมินผล ในการตั้งคำถาม ควรใช้คำถามที่นักเรียนอ่านแล้วสามารถเข้าใจได้ง่าย ๆ และควรมีการให้นักเรียนประเมินเจตคติของตนเองและครอบครัว

3.3 ผลการตรวจสอบ และประเมินวัสดุหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ประกอบด้วย แผนการสอน จำนวน 12 แผน บัตรงาน ใบความรู้ ฯลฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินและตรวจสอบรายละเอียดตามรายการดังต่อไปนี้

- 2.1 ชื่อแผนการสอน
- 2.2 ความคิดรวบยอด
- 2.3 จุดประสงค์
- 2.4 เนื้อหาสาระ
- 2.5 กิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.6 สื่อการเรียนการสอน
- 2.7 การวัดและประเมินผล

จากการประเมินและตรวจสอบเอกสารประกอบหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ผลดังนี้

แผนการสอนที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประเมิน และตรวจจบแล้วเห็นว่าเหมาะสมในทุก ๆ รายการ ดังต่อไปนี้

1. แผนการสอนที่ 3 เรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว
2. แผนการสอนที่ 4 เรื่องมารยาทที่ควรปฏิบัติภายในบ้าน
3. แผนการสอนที่ 8 เรื่องการใช้จ่ายอย่างสมฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

4. แผนการสอนที่ 9 เรื่องการเลือกซื้อและใช้อย่างประหยัดเหมาะสมกับเศรษฐกิจ
5. แผนการสอนที่ 10 เรื่องการเลือกซื้อสินค้าและการใช้พลังงานอย่างประหยัด
6. แผนการสอนที่ 11 เรื่องการวางแผนการใช้จ่ายเงินและการออมเงิน
7. แผนการสอนที่ 12 เรื่องอุบัติเหตุในบ้าน

แผนการสอนที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประเมินและตรวจสอบแล้ว เห็นว่า มีความเหมาะสมเป็นบางส่วน และได้เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงให้เหมาะสมดังนี้

1. แผนการสอนที่ 1 เรื่องลักษณะของครอบครัวที่มีความสุข มีข้อเสนอแนะ ดังนี้
 - 1.1 เรื่องเนื้อหาหลักขณะครอบครัวที่มีความสุข ควรบ่งบอกให้ชัดเจนว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง เนื้อหาที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมาจากนักเรียนเป็นผู้ที่มีร่วมเสนอความคิดเห็น วิเคราะห์ และสรุปลักษณะที่มีความสุขของครอบครัว
 - 1.2 เรื่องการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ต้องมีวิธีการควบคุมชั้นเรียน และกิจกรรมในการแบ่งกลุ่มให้กระตือรือร้นและน่าสนใจ เพื่อความเป็นระเบียบในห้องเรียน
 - 1.3 เรื่องการวัดและประเมินผล ควรมีแบบสังเกตนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ
2. แผนการสอนที่ 2 เรื่องปัญหาความสัมพันธ์ และการปรับตัวของสมาชิกในครอบครัวมีข้อเสนอแนะ ดังนี้
 - 2.1 ควรเพิ่มจุดประสงค์ คือ บอกความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวได้ เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนด
 - 2.2 เนื้อหาเรื่องความสัมพันธ์และการปรับตัว ที่เป็นตัวอย่างควรให้มาจากสภาพปัญหาของนักเรียนและให้หาแนวทางการป้องกันแก้ไข
 - 2.3 กิจกรรมการเรียนรู้การสอนมีมากเกินไปอาจจะไม่ทันกับระยะเวลาที่กำหนด ควรลดกิจกรรมลงบ้าง เพื่อให้เหมาะสมกับเวลา
 - 2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรเพิ่มเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจนและวัดผลได้เด่นชัดขึ้น

3. แผนการสอนที่ 5 เรื่องการอ่านเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้
 3.1 กิจกรรมการเรียนการสอน ให้เพิ่มในส่วนที่นักเรียนเขียนการอ่านเวลาของตนเองใน 1 วัน แล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อให้นักเรียนช่วยกันหาข้อสรุปของคำว่า "เวลาว่างและการใช้เวลาว่างให้เหมาะสม"

3.2 เรื่องการวัดและประเมินผล ควรเพิ่มการประเมินตนเองจากแบบประเมิน

4. แผนการสอนที่ 6 เรื่องอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อสังคม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้
 4.1 กิจกรรมการเรียนการสอนควรรู้ภาษาที่นักเรียนสามารถเข้าใจได้ง่าย ๆ และถูกต้องตรงกัน

4.2 การวัดผลและประเมิน ให้เพิ่มการตรวจบันทึกผลงานของการนำเสนอข้อมูลของนักเรียนแต่ละกลุ่มด้วย

5. แผนการสอนที่ 7 เรื่องอิทธิพลของสังคมต่อครอบครัว ข้อเสนอแนะ ดังนี้
 5.1 กิจกรรมการเรียนการสอน ควรเพิ่มกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำผลงานที่ค้นคว้ามาจัดทำเป็นรายงาน และจัดป้านนิเทศแสดงผลงาน
 5.2 การวัดผลและประเมิน ให้เพิ่มการตรวจบันทึกผลงานของการนำเสนอข้อมูลของนักเรียนแต่ละกลุ่มด้วย

ตอนที่ 4 ผลการแก้ไขปรับปรุงเอกสารหลักสูตร

จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ดำเนินการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงเอกสารหลักสูตรในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรดังนี้ คือ

1. หลักการและเหตุผล

ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมลักษณะของชุมชนเมืองปัจจุบันที่มีความเจริญอย่างรวดเร็ว และมีสภาพปัญหาการดำรงชีวิตที่แตกต่างจากชุมชนทั่ว ๆ ไป และปรับเปลี่ยนการใช้ค่า ตลอดจนเพิ่มความชัดเจนในข้อความทุกตอนที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำการให้

2. จุดประสงค์ของหลักสูตร

ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมจุดประสงค์ที่เน้นให้มีทักษะปฏิบัติ วิเคราะห์ วิจัยหาข้อสรุปและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตในอนาคตได้

3. เนื้อหาและประสบการณ์

ผู้วิจัยได้คัดเนื้อหาบางเรื่องใหม่เหมาะสมกับชุมชนเมืองและเพิ่มเติมบางเรื่องที่มีประโยชน์ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังตาราง

ตารางที่ 7 แสดงผลการเปรียบเทียบเนื้อหาและอัตราเวลาเรียนหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521		หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น	
เนื้อหา	เวลา	เนื้อหา	เวลา
1. ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข	9	1. ครอบครัว	
1.1 ความสมดุลของจำนวนสมาชิกกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	คาบ	1.1 ลักษณะครอบครัวที่ดีมีความสุข จำนวนสมาชิกที่สมดุลกับขนาดที่อยู่ ปัญหาและวิธีแก้ไขที่เหมาะสม	3 คาบ
1.2 ปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มของจำนวนสมาชิกในครอบครัว		1.2 ปัญหาความสัมพันธ์และการปรับตัวของสมาชิกในครอบครัว	3 คาบ
1.3 การแก้ไขปัญหที่เกิดจากการเพิ่มของสมาชิกในครอบครัว		การเลี้ยงดูเอาใจใส่ การให้เวลาอย่างเหมาะสมกับสังคมเมืองเพื่อให้ชีวิตมีความสุข	
2. การเลี้ยงดูทารกและการอบรมเด็ก	12	1.3 หน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว การปฏิบัติตนตามหน้าที่ การเอาใจใส่ดูแลตนเอง ผู้อื่น	3 คาบ
2.1 วิธีการเลี้ยงทารกและเด็กอย่างถูกหลักอนามัย	คาบ		

ตารางที่ 7 แสดงผลการเปรียบเทียบเนื้อหาและอัตราเวลาเรียนหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น (ต่อ)

หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521		หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น	
เนื้อหา	เวลา	เนื้อหา	เวลา
2.2 การให้ความรักและความอบอุ่นแก่เด็ก		1.4 มารยาทที่ควรปฏิบัติภายในบ้าน การนัดหมายล่วงหน้า การรับแขก สิทธิส่วนบุคคลเมื่ออยู่ร่วมกับ	3 คาบ
3. อธิพจน์ของครอบครัวที่มีต่อสังคม	9	1.5 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ งานเรื่องเสริมความรู้ ท างานบ้าน การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ การพักผ่อน	3 คาบ
3.1 ลักษณะของครอบครัวที่ดี	คาบ	1.6 อธิพจน์ของครอบครัวที่มีต่อสังคม ครอบครัวเป็นพื้นฐานในการหล่อหลอมให้เป็นคนดี	3 คาบ
3.2 อธิพจน์ของครอบครัวที่มีต่อ		1.7 อธิพจน์ของสังคมที่มีต่อครอบครัว การฝึกหัดเด็กรู้จักคิด แก้ปัญหา มีเหตุผล มีจิตสำนึกที่ดี	3 คาบ
4. เศรษฐกิจภายในครอบครัว	12	2. เศรษฐกิจภายในครอบครัว	
4.1 การรู้จักเลือกใช้สิ่งของที่จำเป็นตามสมควรแก่ฐานะทางเศรษฐกิจ	คาบ	2.1 การใช้จ่ายอย่างสมฐานะประหยัด และมีคุณค่าเหมาะสมกับเศรษฐกิจ	3 คาบ
4.2 การวางแผนการใช้จ่ายประจำวัน		2.2 การเลือกรื้อและการใช้้อย่างเหมาะสมกับเศรษฐกิจ บััจจยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรื้อวิธีการเลือกรื้อสินค้าที่เหมาะสม	3 คาบ

ตารางที่ 7 แสดงผลการเปรียบเทียบเนื้อหาและอัตราเวลาเรียนหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น (ต่อ)

หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521		หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น	
เนื้อหา	เวลา	เนื้อหา	เวลา
		2.3 การเลือกซื้อสินค้าและการใช้ พลังงานอย่างประหยัด วิธีการเลือกซื้อสินค้าดูใบกำกับ ราคาที่เป็นและ การใช้อย่าง ถูกวิธีและประหยัด	3 คาบ
		2.4 การวางแผนการใช้จ่ายเงินและ ออมเงิน การประมาณการในการใช้จ่าย การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน	3 คาบ
		2.5 อุบัติภัยในครัวเรือน อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นภายในบ้าน วิธีการป้องกันและแก้ไข วิธีช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเบื้องต้น	3 คาบ

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ที่ตัดออก ได้แก่ เรื่อง การเลี้ยงดูทารกและการอบรมเด็ก เนื้อหาที่เพิ่มเติมขึ้นในหลักสูตรที่พัฒนา ได้แก่ เรื่องหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อครอบครัว มารยาทที่ควรปฏิบัติภายในบ้าน การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การเลือกซื้อสิ่งของและการใช้พลังงานอย่างประหยัด อุบัติภัยในครัวเรือน

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ยึดหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมฝึกปฏิบัติ และ เน้นทักษะกระบวนการ ฝึกการคิดวิเคราะห์ และมีการตัดสินใจที่ดีและมีเหตุผล

5. วัดและประเมินผล

ผู้วิจัยได้เลือกแนวทางการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย และเพิ่มเติมตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในบางข้อที่มีการแก้ไข

ตอนที่ 5 ผลการทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย

5.1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ตารางที่ 8 ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ก่อนและหลังการทดลอง

ระยะเวลา	\bar{X} (N = 40)	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	24.27	3.58	5.95*
หลังการทดลอง	26.35	2.39	

* $p < .05 = 2.02$

จากตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน ทั้งก่อนทดลองและหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

5.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการประเมินและตรวจสอบตนเองของนักเรียน

ตารางที่ 9 ความแตกต่างของการประเมินและตรวจสอบตนเองของนักเรียน ก่อนทดลองและ หลังการทดลอง

ระยะเวลา	\bar{X} (N = 40)	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	1.84	0.20	1.73*
หลังการทดลอง	2.08	0.19	

* $p < .05 = 2.02$

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ความแตกต่างของการประเมินและตรวจสอบตนเองของนักเรียน ทั้งก่อนทดลองใช้หลักสูตรและหลังทดลองใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
จำแนกตามเนื้อหา

รายการ	ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็น (\bar{X})	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อเนื้อหาของบทเรียนที่เรียนจบ ไปแล้ว			
1.1 บทเรียนมีความน่าสนใจ	3.48	0.64	มาก
1.2 บทเรียนนำให้ความรู้ เรื่องการดำรงชีวิตที่เหมาะสม	3.38	0.63	มาก
1.3 บทเรียนช่วยให้มีการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับ ครอบครัวได้อย่างมีความสุขขึ้น	3.38	0.70	มาก
1.4 บทเรียนช่วยมีความคิด มีเหตุผลเพิ่มมากขึ้น	3.20	0.79	มาก
1.5 บทเรียนช่วยทำให้มีความระมัดระวังในการใช้เงิน	3.35	0.70	มาก
เฉลี่ยรวม	3.36	0.69	มาก

จากตารางที่ 10 แสดงว่าความคิดเห็นของนักเรียนด้านเนื้อหาของบทเรียนมีความน่าสนใจ
นำให้ความรู้ความคิด มีการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับครอบครัวได้อย่างมีความสุข มีการใช้จ่ายที่มีความ
ระมัดระวังขึ้น และมีเหตุ มีผลซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น จำนวน
ตามกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็น (\bar{X})	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบหลักสูตรนี้ มีความน่าสนใจ	3.45	0.68	มาก
2.2 นักเรียนสนุกสนานและได้ความรู้ในการมีส่วนร่วม ปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตร	3.38	0.70	มาก
2.3 นักเรียนได้ประสบการณ์จากการเรียนที่มีการฝึก ให้รู้จักการคิด วิเคราะห์ อภิปรายสรุป ตัดสินใจ อย่างมีเหตุผล	3.25	0.67	มาก
2.4 นักเรียนต้องการให้ครูสอนแบบมีกิจกรรมให้ฝึก ปฏิบัติ	3.30	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	3.35	0.70	มาก

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน มีความน่าสนใจ นักเรียนสนุกและมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้รับประสบการณ์จากการ
เรียนรู้ รู้จักคิดและมีเหตุผล และเน้นการฝึกปฏิบัติจากกิจกรรม ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
จำแนกตามการใช้สื่อและอุปกรณ์

รายการ	ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็น (\bar{X})	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
3. ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์			
3.1 การเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ท้าให้บทเรียน สนุกและน่าสนใจ	3.55	0.60	มาก
3.2 การเรียนโดยยกกรณีตัวอย่างใกล้เคียงความเป็น จริง ท้าให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี	3.20	0.76	มาก
3.3 การเรียนโดยใช้ใบความรู้ท้าให้นักเรียนได้ ความรู้เพิ่มขึ้น	3.15	0.77	มาก
3.4 นักเรียนต้องการฝึกความรับผิดชอบด้วยบัตรงาน	2.78	0.83	ปานกลาง
3.5 นักเรียนต้องการให้ครูสอนโดยใช้บัตร เพื่อจะได้ ช่วยกันศึกษาหาความรู้	3.30	0.93	มาก
3.6 นักเรียนต้องการให้ครูสอนโดยการใช้อุปกรณ์ และสื่อการสอนเรื่องอื่น ๆ ด้วย	3.35	0.77	มาก
เฉลี่ยรวม	3.22	0.81	มาก

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ ทักษะ
 บทเรียนสนุกและน่าสนใจ เกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนลดค่าใช้จ่ายความรู้ บัตรงาน อุปกรณ์และ
 สื่อการสอน ทักษะมีความรู้เพิ่มขึ้น มีความคิดอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการฝึกความรับผิดชอบด้วย
 บัตรงาน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ใน
 ระดับมาก

ตอนที่ 6 ผลการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร

จากผลการผลการประเมินหลักสูตร ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นของผู้เรียน ตลอดจน
 ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้วิจัยเองมาปรับปรุงหลักสูตร เอกสารหลักสูตร
 เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน เช่น งานเรื่องของกิจกรรมการเรียนการสอน
 ที่เน้นทักษะกระบวนการ การจัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาเรียน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศ
 งานการเรียนรู้ให้มีการฝึกคิดวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีและมีเหตุผล
 บวกจิตสำนึกที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และความเป็นอยู่ในการดำเนินชีวิตของครอบครัว
 ในสังคมปัจจุบัน

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย